

Tredje næstformand (Margrete Auken):
Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 22:

Forslag til folketingsbeslutning om ØMU-forhandlingsmandat.

Af Keld Albrechtsen (EL) og Frank Aaen (EL).
(Fremsat 10/10 96).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Økonomiministeren (Marianne Jelved):
Enhedslistens beslutningsforslag om ØMU-forhandlingsmandatet vedrører tre forhold, dels bekræftelse af, at Danmark ikke deltager i ØMU'ens tredje fase, dels at en eventuel aftale mellem Danmark og eurolandene ikke må indebære yderligere forpligtelser for Danmark end godkendt ved folkeafstemningen i 1993 og endelig som det tredje, at Danmark i EU nedlægger veto mod brug af artikel 235 som retsgrundlag for beslutninger inden for ØMU'en.

Som jeg nu vil redegøre for, ser jeg ikke noget grundlag for beslutningsforslaget, som derfor ikke efter regeringens opfattelse bør nyde fremme.

Det første punkt var, at Danmark ikke skulle deltage i ØMU'ens tredje fase. Udgangspunktet for den danske politik i forhold til ØMU'ens tredje fase og den fælles valuta er Edinburgh-Afgørelsen, og Danmark har allerede den 12. december 1993 meddelt de andre EU-lande, at vi ikke deltager i den kommende fælles valuta, medmindre en ny folkeafstemning tilsiger det.

Danmark deltager fuldt ud i anden fase, der bl.a. indebærer forberedelse af tredje fase. Danmark har i Edinburgh-Afgørelsen desuden forpligtet sig til ikke at hindre de andre lande i at gennemføre ØMU'en. Statsministeren gav i sin åbningsredegørelse i oktober i år klart udtryk for, at en ny og ændret dansk beslutning ikke er på dagsordenen. På den baggrund ser jeg intet behov for yderligere bekræftelse heraf.

Så er der spørgsmålet om aftalen mellem Danmark og ØMU-landene. Med baggrund i Edinburgh-Afgørelsen arbejder regeringen for at få etableret så gunstige rammer som muligt for en videreførelse af den udvikling, dansk økonomi er inde i. En fortsættelse af Danmarks fastkurssamarbejde med de europæiske kernelande, der deltager i den fælles valuta, er et væsentligt element heri. I det nationale kompromis hedder det:

»Danmark må også, når andre EF-lande eventuelt går over i tredje fase, deltage i et nært valutaamarbejde i EF.«

Det er således i dansk interesse at få etableret et valutaarrangement, der effektivt og troværdigt knytter den danske krone til euroen. Det er som ved det nuværende EMS-samarbejde op til Danmark selv, om vi vil deltage i valutaarrangementerne.

Alle valutaarrangementer, valutaaftaler, indeholder i sagens natur rettigheder, men også pligter. En valutaaftale lægger derfor visse begrænsninger på handlefriheden, men vi indgår jo kun sådanne aftaler, hvis begrænsningerne mere end opvejes af de fordele, vi har af samarbejdet. Det har været gældende i det hidtidige EMS-samarbejde, og det vil også gælde med et nyt valutaarrangement. Endvidere sætter ønsket om en lav inflation og afviklingen af vores gæld grænser for, hvorledes den økonomiske politik kan tilrettelægges – jeg havde nær sagt: Uanset ØMU'en i øvrigt.

Jeg vil i øvrigt godt endnu en gang bemærke, at uanset hvad man mener om ØMU'en, så er stabilitetsorienteret økonomisk politik ikke kun relevant med henblik på at opnå et fordelagtigt valutaarrangement, men i sig selv en forudsætning for stabil valuta, en fortsat lav rente og lav inflation til gavn for beskæftigelsen.

Danmark er i henhold til Maastricht-Traktaten omfattet af en overvågning af medlemsstaternes økonomiske politikker samt forpligtelsen til at undgå et uforholdsmæssigt stort budgetunderskud. Det skal understreges, at i henhold til traktaten og til vores protokol, der sidestiller os med dispensationslandene, kan Danmark ikke omfattes af sanktioner. Traktatens bestemmelser om sanktioner omfatter kun lande, der deltager i den fælles valuta. Der vil ikke ske indskrænkninger i Danmarks ret til uden begrænsning at udstede sedler og mønter i forbindelse med overgangen, når de andre lande overgår til den fælles valuta.

Danmark har jo i henhold til Edinburgh-Afgørelsen tilkendegivet, at Danmark ikke deltager i den fælles valuta. Heraf følger, at de institutionelle rammer for dansk pengepolitik ikke ændres. For at undgå enhver misforståelse vil jeg gerne understrege, at der selvsagt ikke vil blive tale om, at Danmark indgår aftaler med ØMU-landene, der går ud over Traktatens rammer for ikkedeltagende lande.

Og så til anvendelsen af artikel 235: Regeringen er enig i, at anvendelsen af artikel 235 kræver, at der i hvert enkelt tilfælde skal ske en konkret vurdering af, hvorvidt betingelserne for at anvende denne artikel er til stede. Artikel 235 kan ifølge ordlyden anvendes, såfremt en handling fra Fællesskabets side viser sig påkrævet for at virkeliggøre et af Fællesskabets mål inden for Fællesmarkedets rammer og traktaten ikke indeholder fornøden hjemmel hertil.

Kommissionen har fremsat to forslag til forordninger vedrørende euroens legale status. Et forordningsforslag har som bekendt hjemmel i artikel 235. Det vedrører de elementer, hvor der er behov for en hurtig afklaring for at undgå usikkerhed omkring de finansielle markeder forberedelse på overgangen til den fælles valuta. De centrale dele af dette forordningsforslag er en konsekvens af navneændringen fra ecu til euro. Disse dele vedrører omregningsforholdet mellem ecu og euro og ikke omregningsforholdet mellem den fælles valuta og de deltagende landes nationale valutaer.

En sikker prisdannelse på de finansielle markeder i både de lande, der deltager i den fælles valuta, og de lande, der står uden for, er en afgørende forudsætning for et velfungerende indre marked. Fjernelse af usikkerheden om kontraktkontinuitet ved overgangen til euro må derfor anses for påkrævet af hensyn til det finansielle indre marked både for lande i euroområdet og for lande uden for. Usikkerheden omkring kontraktkontinuitet er i øvrigt også en følge af, at Det Europæiske Råd har besluttet at ændre navnet på den fælles valuta fra ecu til euro.

Eftersom der er udstedt danske statspapirer bl.a. i ecu, er fjernelse af usikkerhed omkring kontraktkontinuitet også af den grund i dansk interesse.

Herudover indeholder forordningsforslaget enkelte bestemmelser af mere teknisk karakter, herunder fastlæggelse af regler for afrunding.

Betingelserne for anvendelse af artikel 235 som hjemmel for en retsakt om tekniske forhold

vedrørende indførelsen af euroen som fælles valuta er således opfyldt. Regeringen fik på mødet i Folketingets Europaudvalg fredag den 8. november i år forhandlingsmandat til, at Danmark – som foreslået af Kommissionen – medvirker til en hurtig beslutning med hjemmel i artikel 235, for så vidt angår de elementer, der har særlig betydning for de finansielle markeder i såvel eurolandene som i de lande, der ikke deltager i den fælles valuta, og dermed for det indre markeds funktion.

I lyset af ovennævnte finder jeg intet sagligt grundlag for Enhedslistens forslag om at nedlægge veto mod anvendelsen af artikel 235 som retsgrundlag for beslutninger inden for ØMU, og konklusionen er derfor, at regeringen ikke agter at underminere sin EU-politiske forhandlingsposition ved at følge Enhedslistens forslag.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg har et spørgsmål til ministeren til punkt B i beslutningsforslaget. I virkeligheden forstod jeg ikke, om ministeren er enig i det, som Enhedslisten fastslår her, eller ikke er enig – og det synes jeg er et meget centralt spørgsmål – for ministeren sagde, at i forbindelse med en aftale med ØMU-landene eller med eurolandene vil der blive tale om pligter, som Danmark må påtage sig.

Det, der jo er interessant at vide, er, om disse pligter rækker ud over, hvad befolkningen har godkendt ved folkeafstemningen den 18. maj 1993.

Vi ønsker bare at få fastslået den elementære kendsgerning, at regeringen selvfølgelig ikke kan forpligte Danmark på noget, der går ud over det, befolkningen har godkendt ved folkeafstemningen den 18. maj 1993, i hvert fald ikke uden at der så igen skal være en folkeafstemning.

Så jeg vil godt spørge, om ministeren er enig i substansen i punkt B eller ej.

Ole Stavad (S):

Da Socialdemokratiets ordfører, hr. Ove Fich, er forhindret, skal jeg gøre nogle få bemærkninger til Enhedslistens forslag. Jeg kan sådan set tilslutte mig fuldt og helt det, som økonomiministeren allerede har sagt, og derfor er der ingen grund til at gentage det, men jeg skal kun lige sige et par ting, som det er vigtigt, synes jeg, at få slået fast også i forlængelse af den korte bemærkning, hr. Albrechtsen havde for et øjeblik siden.

Det ligger i sagens natur, at Socialdemokratiet vil respektere – et hundrede procent og uden noget som helst sagligt grundlag for diskussion om det – det forbehold, som blev taget, og som den danske befolkning har fået tilsagn om, at der ikke røres ved, ikke pilles ved, og hvis der overhovedet skal ske ændringer her, så sker det først, efter at der har været en debat og en afstemning, hvor befolkningen har forholdt sig til spørgsmålet.

Det andet er spørgsmålet – og det er jo i og for sig besvarelse af punkt A og B i Enhedslistens forslag – om anvendelsen af artikel 235. Også her kan jeg tilslutte mig det, som økonomiministeren allerede har sagt, at artikel 235 skal anvendes med varsomhed, og at det sker efter en helt konkret vurdering, når den anvendes. Det er sket et par gange, hvor vi har haft den til vurdering i Folketingets Europaudvalg og har givet mandat med baggrund i de anmodninger, der er kommet, fordi vi mente, at det helt klart holdt sig inden for de rammer, hvor artikel 235 kan anvendes.

Og så vil jeg da godt i forhold til diskussionen om punkt B – hvor jeg ikke helt kan finde ud af, hvad det er, Enhedslisten mener – rose økonomiministeren for på en, synes jeg, utrolig god og aktiv måde at varetage danske interesser med respekt for det forbehold, vi har, men sådan at vi også sikrer os, at den løsning, der endeligt kommer, er en konstruktion, hvor vi kan få de maksimale fordele af en valutastabilitet og en fornuftig aftale med de lande og de valutaer, som ønsker at indgå i tredje fase, som vi jo som bekendt holder os ude af.

Men det bør jo ikke forhindre os i at indgå i et fornuftigt samarbejde med udgangspunkt i, hvad der tjener danske interesser, men – som det er sagt – med fuld, ingen tvivl om det, respekt for det forbehold, som vi har en kontrakt med den danske befolkning om.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne stille hr. Stavad det samme spørgsmål, som jeg stillede ministeren.

Jeg er naturligvis glad for, at Socialdemokratiet understreger, at der ikke vil blive fiflet med undtagelserne på det her område. Men det burde jo så betyde, at hr. Stavad, bortset fra at han ikke bryder sig om at vedtage noget, som Enhedslisten har foreslået, så faktisk er enig i indholdet i punkt B, nemlig at man vil ikke gå ud over det, befolkningen sagde ja til den 18. maj 1993.

Eller skyldes modviljen mod punkt B i beslutningsforslaget, at man i virkeligheden er indstillet på at påtage sig forpligtelser, der rækker længere end dem, befolkningen har godkendt, således som ministerens indlæg jo godt kunne opfattes?

Ministeren talte om pligter, som Danmark måtte påtage sig i forbindelse med en aftale med eurolandene, så jeg vil godt bede hr. Stavad forklare, om han er enig eller uenig i indholdet i punkt B i Enhedslistens forslag.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Inden hr. Keld Albrechtsen kommer for godt i gang, vil jeg godt lige have lov at svare på det spørgsmål, der blev stillet.

Befolkningen stemte den 18. maj 1993 om de fire forbehold. Det ene af forbeholdene er det, som vi på foranledning af hr. Keld Albrechtsen drøfter i dag, og det drejer sig om, at Danmark ikke skal deltage i ØMU'ens tredje fase. Vi beholder altså retten til at udstede vores egne pengesedler, vores egne mønter, og at det er legalt betalingsmiddel i Danmark. Det var det, befolkningen tog stilling til den 18. maj 1993.

Det, hr. Keld Albrechtsen nu lægger ind i spørgsmålet i punkt B, er en diskussion om et valutaarrangement, som vi forhandler og drøfter i øjeblikket i en anden sammenhæng. Og et valutaarrangement, som f.eks. det EMS-arrangement, som vi er i nu, er et aftalesystem, der indgås regeringer imellem. Det er regeringen, der fører valutapolitikken, og derfor forstår jeg ikke, hvad det er for fiffigheder, hr. Keld Albrechtsen mener, der ligger i punkt B i Enhedslistens beslutningsforslag.

For regeringens vedkommende har vi ingen som helst ønske om at støtte nogen af de punkter, som hr. Keld Albrechtsen har fremført på Enhedslistens vegne, fordi det er unødvendigt, og fordi det bare skaber pjattede diskussioner, undskyld udtrykket.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg ved ikke rigtig, om det er bevidst, at hr. Keld Albrechtsen har et ønske om, at mystikken skal brede sig, for jeg hørte ikke økonomiministeren her i sit første indlæg sige noget, som kunne fortolkes over i det, som hr. Keld Albrechtsen gjorde forsøg på.

Jeg har givet et fuldstændig utvetydigt tilsagn om – det er i øvrigt ikke nogen nyhed, det er gentaget lige så ofte, som der har været ønske

om at få det sagt med ord fra denne talerstol og andre steder – at vi 100 pct. respekterer de præmisser, der var i forhold til forbeholdet, og at vi betragter det som en kontrakt, som en aftale med befolkningen.

Og så begynder hr. Keld Albrechtsen med, at det skaber uklarheder i forhold til hans punkt B. Jamen hvad er det, hr. Keld Albrechtsen mener, der er indgået en aftale om, som ikke er omfattet af det, jeg allerede har sagt?

Jeg har selvfølgelig forståelse for, at Enhedslisten synes, det er udmærket at få den her debat, og den deltager vi gerne i, men beslutningsforslaget som sådan kan jeg egentlig ikke se meningen med, måske lige bortset fra punkt C; dér har vi så forskellig opfattelse af, hvad artikel 235 kan bruges til. Det er regulært nok. Men A og B er jo kendsgerninger, som har ligget fastslået, som ikke har behov for noget beslutningsforslag.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Det var jo dejligt at høre, at Socialdemokratiet i hvert fald er enige i totredjedele af beslutningsforslaget. De siger godt nok, at det måske er lidt unødvendigt, for det vidste man godt i forvejen, men der er jo aldrig noget, der er så ringe, at det ikke er godt for noget, så måske begynder den danske befolkning nu at fatte, at der er nogle politikere, der tager det alvorligt, at befolkningen sagde, at den ikke ønskede at være med i den tredje fase af Den Økonomiske og Monetære Union.

Det, der bragte mig på banen, var egentlig økonomiministerens besvarelse før, hvor økonomiministeren sagde, at befolkningen stemte om de fire forbehold den 18. maj 1993, som om det var det eneste, de stemte om. Jeg vil gerne høre én gang til, om det er korrekt forstået, sådan som økonomiministeren lige sagde det, at det, man stemte om den 18. maj 1993 var de fire forbehold til Maastricht-Traktaten og altså ikke om Maastricht-Traktaten?

For undskyld, jeg har dog hele tiden forstået, at det var selve Maastricht-Traktaten, der blev stemt om, og så var der altså fire forbehold. Men hvis ministeren vil holde fast i, at det kun er de fire forbehold, man har stemt om, så vil jeg bare lige gøre opmærksom på, at så er Maastricht-Traktaten ikke blevet ratificeret fra dansk side.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg tror, hr. Stavadvil kunne forstå, at der er behov for tryghedsskabende beslutninger af den her art. Det tror jeg hr. Stavadvil give mig ret i.

Men utrygheden spreder sig, og når man siger, at man ganske vist er enig i punkt A og B, men bare ikke skal vedtage det, så når jeg til følgende konklusion: Der må bortset fra Socialdemokratiets prestigeproblem alligevel være en årsag til, at man ikke vil vedtage det, der står.

Og årsagen kunne jo være det, som ministeren var inde på, hvor ministeren påstod, som fru Annette Just sagde det, at vi kun stemte om undtagelserne. Næh, vi stemte om Maastricht-Traktaten, og i Maastricht-Traktaten er det nøje beskrevet, hvordan Danmarks valutariske forhold er ordnet. Nu påstår regeringen, at det er et anliggende alene for den danske regering og de andre regeringer og ikke for den danske befolkning. Vi skal påtage os nogle forpligtelser, og de skal aftales af regeringen og så de andre regeringer og ikke af befolkningen. Det er det, der giver anledning til bekymring, og det er det, der gør, at vi er bange for, hvad den egentlige årsag ud over prestigeproblemet er til, at hr. Stavadvil ikke vil være med på punkt A og B.

(Kort bemærkning).

Ole Stavadvil (S):

Altså: Det er jo en meget interessant diskussion, hvor ofte man skal vedtage noget. Skal vi vedtage det hver gang, vi mødes i salen, eller kan vi nøjes med at vedtage det en gang om ugen, eller vil en gang om måneden være nok? Eller skal vi kun bekræfte det en gang hvert år? Det er jo en meget interessant diskussion. På den måde kan der være mange ting, vi skal vedtage hele tiden og hver eneste dag. Det kan vi da godt mødes om.

Jeg anser jo Enhedslisten for at være et troværdigt parti, som holder en aftale, når de har indgået den. Det samme kan siges om Socialdemokratiet. Og derfor er det givet, at når vi har lavet en aftale, indgået en kontrakt, skrevet under, afgivet et løfte, givet et tilsagn, så overholder vi den. Og så behøver vi ikke at mødes hver dag, hver uge eller hver måned for at skrive under på det én gang til, for én underskrift er nok. Den holder. Den er der troværdighed bag. Det gælder, når det er Enhedslisten, og det gælder, når det er Socialdemokratiet.

Charlotte Antonsen (V):

Med dette forslag mener jeg, at Enhedslisten lægger op til at fikle med forbeholdene, for det, Enhedslisten opfordrer til, er, at Folketingets Europaudvalg skal til at tage stilling til noget, som befolkningen har sagt nej til ved en folkeafstemning, nemlig det, vi har fået skrevet ind i Edinburgh.

Jeg er helt sikker på, at hvis Enhedslisten havde fået hr. Ole Stavad eller andre til at sige ja til det her, så det var blevet vedtaget, så ville Enhedslistens vennerovre i JuniBevægelsen samme dag fare ud og sige: Nu begynder Folketinget at blande sig i det, som befolkningen har sagt nej til. Når man kender foreslagsstillernes politiske baggrund, så synes jeg, det er et uartigt forslag.

Venstre beklager, at vi ikke er med i fase 3, og én af konsekvenserne af ikke at være med i fase 3 er selvfølgelig, at vi overhovedet ikke har nogen indflydelse på noget som helst, der vedrører fase 3. Sådan må det være, og derfor skal vi ikke give et mandat.

Derudover støtter Venstre økonomiministerens holdning: at man skal forsøge at få størst mulig stabilitet for den danske krone, og det skal ske ved forhandlinger med den centralbank, som etableres fra 1998. Og så er det jo klart, at når vi til den tid, i 1998, skal se på, hvilke aftaler Danmark skal have, for at vi får størst mulig stabilitet, så skal vi selvfølgelig diskutere sagen konkret, og det er den bilaterale aftale; men Danmark skal selvfølgelig have indflydelse på den europæiske centralbank.

Vi afviser totalt Enhedslistens forslag.

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Man kan undre sig over, hvad formålet med Enhedslistens forslag er – og så alligevel ikke.

Hvis formålet er at slå fast, at vi har en folkeafstemning, og at Folketinget respekterer den folkeafstemning, så er det unødigt trætte af Tinget, for det har samtlige partier herinde meddelt, at man gør. Selvfølgelig gør man det.

For Det Konservative Folkepartis vedkommende beklager vi, at vi måtte have forbeholdene, men vi respekterer naturligvis folkeafstemningen, og vi har også det fornuftige standpunkt, som ikke alene vi, men også andre partier har, at en folkeafstemning selvfølgelig er gældende, indtil en anden folkeafstemning har bestemt noget andet. Så sådan er det. Det behøver vi sådan set ikke at tage stilling til.

Så kan man spørge: Hvad er så formålet med hr. Keld Albrechtsens forslag? Ja, formålet må jo være at indskrive noget, der kan begrænse økonomiministerens mulighed for at varetage de danske økonomiske interesser i EU, og det, hr. Keld Albrechtsen gør nu, mener jeg nærmer sig stærkt skadelig virksomhed over for den danske beskæftigelse, den danske økonomi og den danske befolkning.

Her vil jeg gerne udtale ros til økonomiministeren og sige, at hun i denne sag på glimrende vis varetager de danske synspunkter og de danske interesser, således at den danske økonomi og den danske beskæftigelse på trods af vores forbehold kan komme frelst ind, når de andre lande starter ØMU'en. Så kan vi jo kun håbe, at vi inden den tid også kan give den danske befolkning mulighed for at tage stilling til, hvad det er.

Men det er selvfølgelig et godt led i Enhedslistens strategi, for hvis man kan få økonomien til at bryde sammen, ved at man kan forhindre økonomiministeren i at varetage de danske interesser og man derefter kan beskyldte EU for, at det er EU's skyld, så har Enhedslisten selvfølgelig en god sag: endnu en af de dér opblæste Europadebatter, der kun går ud på én ting, nemlig at alt, hvad der foregår dernede sydpå, er forkert; den danske økonomiminister har bare at tage alt, hvad Enhedslisten siger, til indtægt og så i øvrigt sætte den danske beskæftigelse og økonomi over styr.

Hvad angår punkt C i beslutningsforslaget, så har vi været igennem den diskussion, og hr. Keld Albrechtsen og Enhedslisten var i mindretal, hvad angik spørgsmålet omkring brugen af artikel 235 i den sag, der var vedrørende ØMU'en. Jeg vil kun sige, at vi har også en meget restriktiv holdning til, hvorledes artikel 235 skal bruges; men på forhånd at pålægge, at artikel 235 skal sættes fuldstændig ud af kraft, det er jo altså – jamen det er spild af Folketingets tid!

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne bekræfte, at fru Anne Birgitte Lundholt har forstået indholdet i dette forslag fuldstændig korrekt, når hun siger, at det går ud på at begrænse økonomiministerens handlingsfrihed. Det er helt korrekt. Det er indholdet i forslaget.

Det går nemlig ud på at fjerne muligheden for, at den danske regering påtager sig forpligt-

telser på det økonomiske og monetaristiske område, der rækker ud over det, befolkningen godkendte ved folkeafstemningen den 18. maj 1993. Det er lige nøjagtig det, som fru Anne Birgitte Lundholt ønsker, at ministeren skal gøre: påtage sig yderligere forpligtelser, der rækker ud over det grundlag. Og det er den saglige begrundelse for forslaget.

Der er en politisk uenighed mellem fru Anne Birgitte Lundholt og undertegnede, som vi ønsker at få afklaret, og vi håber naturligvis på, at der vil være et flertal for det synspunkt, vi har fremført, og ikke for det synspunkt, fru Anne Birgitte Lundholt har fremført. Men drop polemikken og lad os tage en diskussion om den saglige uenighed.

(Kort bemærkning).

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Her nåede vi jo til sandheden. Heldigvis er der da ikke flertal for hr. Keld Albrechtsens opfattelse af sagen.

Hvis hr. Keld Albrechtsen ellers vil høre svaret på sin egen korte bemærkning, så prøver jeg at give ham et svar på den – det vil hr. Keld Albrechtsen åbenbart ikke – men så vil jeg af hensyn til protokollen give svaret og sige: Hr. Keld Albrechtsen bekræfter nu, at selv om det er hans opfattelse, at den danske økonomiminister fuldt ud respekterer den folkeafstemning, som også alle partier herinde respekterer, vil hr. Keld Albrechtsen forhindre økonomiministeren i at varetage de danske økonomiske interesser i den kommende tid i EU.

Det er hr. Keld Albrechtsens formål og intet andet. Tak for den bekræftelse.

Anne Baastrup (SF):

Det er stor polemik om et forslag, som jo i virkeligheden skulle have været til behandling her i Folketinget, før Europaudvalget gav mandat.

Det får mig til at minde om SF's grundlæggende holdning, nemlig at i centrale og vigtige sager bør vi simpelt hen tage skridtet og åbne Europaudvalgets døre, fordi der jo klart er en interesse i, at befolkningen som sådan får indsigt i, hvad det er for et mandat, ministeren bliver sendt i byen med.

Det er mit klare indtryk, at ministeren bliver sendt i byen med et mandat, der omfatter A og B. Derudover har ministeren løbende haft et projekt, som SF har støttet, nemlig et projekt, der går på, at vi i Danmark, hvis ØMU'en overhovedet bliver til noget, så skulle have en eller

anden form for tilknytning til det ligesom til EMS-systemet.

Ministeren arbejder efter et snævert bånd. SF så gerne, at det blev et bredere bånd. Men nu får vi se, hvad ministeren ender med at komme hjem med.

Så er der spørgsmålet om anvendelsen af artikel 235. Grundlæggende er SF enig i, at det, at man overhovedet begynder at få brug for at anvende artikel 235 til noget, som er så centralt som en økonomisk monetær union, viser, at da man lavede Den Økonomiske og Monetære Union, var det ideologien og ikke omtanken, der lå bag projektet. At man så efterfølgende kommer og skal bruge artikel 235, ser vi som et pinligt tegn fra EF om, at da de lavede Maastricht-Traktaten – og det står så for deres regning – havde de ikke tænkt sig godt om.

Det her er et beslutningsforslag, som kommer post festum, og derfor tror jeg heller ikke, at Enhedslisten vil bringe det til afstemning. Men jeg synes alligevel, at det skulle have nogle bemærkninger med.

Elisabeth Arnold (RV):

Fra radikal side vil vi også gerne sige til økonomiministeren, at vi var meget tilfredse med den meget grundige og meget redelige besvarelse af de spørgsmål, der er i beslutningsforslaget her.

Jeg mener ikke, at Europaudvalget eller Folketinget har nogen som helst grund til at føle sig snydt eller fiflet med eller på nogen som helst måde ført bag lyset af den orientering og den mandatsøgning, som økonomiministeren har fået og søgt i Europaudvalget. Der har været rene linjer og åbenhed og fuld orientering, meget grundig orientering både før, under og efter hvert eneste møde.

Men jeg vil godt sige til Enhedslisten, at der jo er ting her, der leder tanken hen på, at man prøver at manipulere og fikle med Europaudvalgets arbejde. Der står udtrykkelig i bemærkningerne til forslaget, at økonomiministeren forud for EU's uformelle økonomi- og finansministermøde i Dublin den 21.-22. september ikke søgte mandat, og det burde hun have gjort.

Jeg vil gerne advare offentligheden mod at tro, at man kan søge mandat til et uformelt møde. Et uformelt møde kan der ikke træffes beslutninger på. Man kan snakke, man kan diskutere, man kan spise frokost, og man kan udveksle småbemærkninger, men man kan ikke træffe beslutninger, som har nogen som helst betydning eller retskraft nogen steder.

I det øjeblik økonomiministeren var så ufor-sigtig, hvad jeg er helt overbevist om, hun aldrig ville drømme om at være, at søge et mandat til et uformelt møde, så skulle man se hr. Keld Albrechtsen på talerstolen med det samme og svinge krabasken og sige: Nu er det hele skre-det.

Det er virkelig en fælde, der er lagt her, og jeg vil gerne gøre offentligheden opmærksom på, at det er præcis det, det er. Hr. Keld Albrechtsen og Enhedslisten prøver her at lægge en fælde ud for økonomiministeren og sige, at hun skulle have søgt mandat til et uformelt møde. Vel skulle hun ej! Hun skulle ikke have søgt noget som helst mandat til et uformelt møde. Hun skulle, som hun plejer at gøre, deltage i de uformelle møder, komme med sine synspunkter, snakke med sine kolleger. Og så skal hun gå tilbage til Europaudvalget og bede om mandat til det for-melle møde, præcis som hun har gjort, og som hun plejer at gøre.

Annette Just (FP):

Jeg vil gerne starte med at takke Enhedslisten for at have rejst denne her debat, og for at det er så heldigt, at den falder lige i dag, netop som det irske formandskabs papir til ændring af Trak-taten er kommet frem.

Det er bestemt ikke skadeligt, at vi tager en debat om, hvad det egentlig talt er, der sker her i den tredje fase af ØMU'en, hvis den kommer i gang. Det er der jo heldigvis ikke nogen, der ved noget som helst om i dag, og der er sat større og større spørgsmålstejn ved, om det overhovedet kan lade sig gøre. Der behøver ikke være nogen tvivl om, at Fremskridtspartiet selvfølgelig støt-ter det her beslutningsforslag. For hvad er det egentlig talt, det siger?

Økonomiministeren gik meget grundigt igen-nem, hvad det var, regeringen mente. Og øko-noministeren sagde gang på gang, at selvføl-gelig stod regeringen fuldt og fast bag de fire forbehold, der blev taget over for Maastricht-Traktaten i det supplement, der blev skrevet i Edinburgh. Men hvad er så bevæggrunden for, at regeringen ikke kan støtte det her forslag, som jo i virkeligheden siger, at Danmark ikke deltager i Den Økonomiske og Monetære Unions tredje fase? Jamen der er da forhåbentlig ikke nogen, der kan være i tvivl om, at vi ikke skal deltage.

Vi har det faktisk sort på hvidt. Og lige så sik-kert er det, at da der skulle træffes beslutning om anden fase af Den Økonomiske og Monetæ-

re Union, sagde alle partier på daværende tids-punkt: Ja, det vil vi gerne, vi vil gerne have et stærkt og solidt EMS-samarbejde. Vi vil gerne prøve på at få det økonomiske samarbejde til at fungere, men Danmark sagde nej til en enheds-valuta.

Det er i virkeligheden det, det drejer sig om. Spørgsmålet er: Skal vi have en enhedsvaluta, eller skal vi have et økonomisk og monetært samarbejde? Og der tror jeg, at den danske stil-ling burde være rimelig klar.

Det andet er punkt B: om økonomiministeren vil være med til at sikre, at man ikke forpligter sig yderligere, end der er truffet beslutning om, da flertallet sagde ja den 18. maj 1993. Jamen ministeren sagde, at hun ikke ville gå længere, end der stod.

Ikke desto mindre mente hun ikke, at hun kunne tilslutte sig det, der står. Så synes jeg nok, at vi begynder at komme ind i problemer, for hvis man kan sige: Jamen vi vil skam gøre præ-cis, som der står, og vi vil sikre, at Danmark bli-ver i anden fase, og vi vil ikke gå med i tredje fase, men vi kan ikke tilslutte os en formulering, der siger, at Danmark ikke pålægges yderligere forpligtelser end dem, der blev godkendt ved folkeafstemningen den 18. maj 1993, så er det ikke Enhedslisten, der har fiflet eller prøvet på at manipulere, så er det altså regeringen, der har et forklaringsproblem, og så er det da godt, at vi har diskussionen nu, så vi forhåbentlig kan få belyst og få klarlagt, hvad det er, der er proble-met, og hvor det er, regeringen vil gå længere og forpligte Danmark yderligere, end et flertal sagde ja til den 18. maj 1993. Det synes jeg nok er væsentligt.

Punkt C: At man skal lade være med at bruge artikel 235, burde der i virkeligheden være enstemmighed om her i Folketinget, for så vidt jeg erindrer, er der ikke et eneste parti, der ikke har gjort vrøvl over, at man bruger artikel 235 i tide og i utide, hvor man eventuelt masser af gange kunne bruge andre artikler, eller hvor man helt skulle lade være. Når der som i dette tilfælde er tale om ØMU'ens tredje fase, så skul-le man helt lade være.

Og hvis de, der har skrevet Maastricht-Trak-taten, ikke synes, at de har fået skrevet det tyde-ligt nok, dengang de skrev om ØMU'ens tredje fase, ja, så har de faktisk muligheden endnu. Regeringskonferencen kører og vil sandsynlig-vis være slut, inden tredje fase skal i gang, så der er rigelig mulighed for det, hvis man absolut partout endelig vil have tredje fase i gang.

Min vurdering er, at det overhovedet ikke er nødvendigt, for der bliver ikke nogen tredje fase. Den Økonomiske og Valutariske Union vil ikke kunne lade sig gøre. Vi ser jo allerede alt det – og her er der tale om filfieri – som Tyskland og Frankrig for slet ikke at tale om Italien gør for at få det til at se ud, som om de kan overholde de krav, der er skrevet ned i Maastricht-Traktaten.

Fremskridtspartiet er glad for at kunne sige helt og fuldt: Ja tak, vi støtter.

Poul Nødgaard (DF):

Jeg synes heller ikke, at Enhedslisten skal have utak for, at de har fremsat det her forslag, for selv om det har fået en, kan vi vist godt sige uden overdrivelse, ublid medfart her i Folketinget, så har den ublide medfart dog ikke været større, end at vi faktisk har fået tilsagn fra regeringen om, at man ikke går længere, end den folkeafstemning giver os lov til. Det har vi så ligesom fået bekræftet, og i Dansk Folkeparti er vi bestemt ikke kede af det.

Jeg synes også, at ved at vi får de her ting noteret ned i Folketingets forhandlinger, kan vi hele tiden tage dem frem og sige, at sådan og sådan sagde ministeren, sådan og sådan sagde hr. Ole Stavad og de andre supereuropæere, der er her i Folketinget, og det synes jeg er ganske udmærket.

Vi vil selvfølgelig i Dansk Folkeparti støtte det foreliggende forslag, selv om det måske ikke kommer videre – det ved jeg ikke noget om – men hvis det kommer til afstemning, vil vi naturligvis støtte forslaget i den foreliggende form.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige tak til de sidste to ordførere for støtten til forslaget, og fordi man har optaget det i den ånd, hvori det er ment.

Så vil jeg gerne sige til fru Anne Baastrup, at jeg til gengæld ikke ganske forstår SF's holdning til forslaget. Fru Anne Baastrup mente, at det kom post festum, og jeg forstår godt, hvad hun mener. Hun mener, at et flertal i Folketingets Europaudvalg uden at afvente en offentlig debat gav mandat til regeringen på nogle bestemte spørgsmål omkring ØMU'en.

I den forstand kan man selvfølgelig sige, at det altså ikke kunne lykkes for os at få denne her debat, inden de beslutninger blev truffet i Folketingets Europaudvalg. Men det afgørende spørgsmål – spørgsmålet om vilkårene for en

aftale mellem Danmark og eurolandene – er jo bestemt ikke afgjort. Og spørgsmålet er, om vilkårene for en sådan aftale skal være, som det er formuleret i punkt B i Enhedslistens forslag, eller det skal være noget, hvor man påtager sig mere vidtgående forpligtelser end det, befolkningen har sagt ja til ved folkeafstemningen den 18. maj 1993.

Det er jo det afgørende spørgsmål, og derfor kan jeg sige til hr. Nødgaard, at Enhedslisten bestemt har tænkt sig, at dette her forslag skal behandles grundigt i udvalget, og jeg håber, og det kan jeg så også forstå på hr. Poul Nødgaard og fru Annette Just, at man vil gå ind og deltage i dette arbejde.

For det, vi skal have præcist afklaret i Folketingets Europaudvalg, er jo, hvad det er for forpligtelser, ministeren har tænkt sig at indgå en aftale med de andre lande om. Det er et brændende politisk spørgsmål og et afgørende politisk spørgsmål, som tilhører fremtiden, og jeg må gøre fru Anne Baastrup opmærksom på, at dette her ikke er et spørgsmål, der er post festum. Det er et spørgsmål, som Enhedslisten er med til at sikre, vi får en offentlig debat om, inden der laves en aftale.

Problemet – og det vil jeg godt gøre økonomiministeren opmærksom på – med den aftale er jo, at det ikke bliver en aftale, som vi havde ønsket, og som baserer sig på de principper, der var i EMS-systemet. Nej, det bliver en aftale, hvor Danmark alene som land skal knytte sig til blokken af eurolande. Og det, vi frygter – vil jeg gerne sige rent ud – er, at den tilknytning bliver for tæt, at vi bliver bundet til dette selvmordsprojekt, som man er ved at sætte i værk pr. 1. januar 1999.

Og når jeg kalder det et selvmordsprojekt, så er det, fordi det bødesystem med bøder på kolossale beløb for de svage økonomier, der bliver knyttet til euroen, som ikke kan opfylde de økonomiske kriterier osv., vil i forbindelse med et økonomisk tilbageslag – da der er indbygget en selvmordsspiral i systemet – betyde, at man oven i de vanskeligheder, man har med at få økonomien til at hænge sammen, får en bøde, og det får man hvert eneste år, indtil man er stensikker på, at økonomien er helt og aldeles ødelagt.

Så det er et system, som er det modsatte af det, man i sin tid kaldte det keynesianske system, hvor man, når der var arbejdsløshed, gik ind og øgede de offentlige udgifter. Nu går man så ind, når der bliver øget arbejdsløshed,

og straffer landene ved at pålægge dem bøder, så man er sikker på, at deres økonomi hurtigt kan bryde sammen.

Vi skal ikke knyttes til dette selvmordsprojekt, og det er dér, bekymringen kommer ind. Årsagen til, at vi har fremsat beslutningsforslaget, er, at vi ikke skal forpligte os til at følge eurolandene ud over skrænten. Vi skal ligesom Storbritannien og Norge kunne bevare vores egen valuta og vores egen mulighed for at føre økonomisk politik, finanspolitik, socialpolitik osv. efter min opfattelse efter den nordiske velfærdsmodel og ikke efter den tyske nedskæringsmodel. Det er det, der står på spil. Det er det, der er det konkrete indhold i det.

Og det er det, hr. Stavad talte uden om, for hr. Stavad sagde jo ganske vist, at han vil respektere den danske undtagelse, men han sagde ikke, at han ville lægge begrænsninger på, hvilke forpligtelser økonomiministeren må påtage sig i forbindelse med en aftale med Frankrig og Tyskland.

Da kom hr. Ole Stavad ikke med nogen garantier, heller ikke om, at der ikke ville blive tale om nye forpligtelser, som befolkningen ikke har godkendt ved folkeafstemningen den 18. maj 1993.

De stærkt polemiske bemærkninger fra Venstre og De Konservative og forsøgene fra regeringspartierne side på ligesom at feje problemstillingen til side dækker kun over én ting, nemlig at man her står med et pinligt og ubehageligt problem, som man ikke ønsker at diskutere med befolkningen, og derfor skal Enhedslistens forslag kules ned. Det er det, der ligger i den reaktion, man har mødt forslaget her med. Men det bliver ikke kulet ned; det kan jeg berolige hr. Ole Stavad og ministeren og alle de andre, der har harceleret over forslaget, med – uanset om de har sagt, at det kom for tidligt, som fru Elisabeth Arnold sagde, eller for sent, som SF sagde. Det bliver ikke kulet ned, for vi fortsætter arbejdet sammen med dem i udvalget, der vil have afklaret, hvad det er, regeringen nu vil til at lave aftaler med Frankrig og Tyskland om. Jeg kan sige, at det bekymrer mig dybt, især fordi man ikke vil formulere et præcist mandat med hensyn til de forpligtelser, man har tænkt sig, at Danmark skal påtage sig.

Så en bemærkning til fru Elisabeth Arnold: Jeg er selvfølgelig ganske klar over, at man normalt ikke kræver forhandlingsmandat forud for uformelle ministermøder, for på uformelle ministermøder må der jo ikke besluttes noget.

Problemet er bare, at når man fører de afgørende forhandlinger på uformelle ministermøder, kan vi ikke bare sidde og se på, at der træffes reelle aftaler – ganske vist ikke officielt, for det må man jo ikke. Men skulle vi afstå fra at kræve forhandlingsmandat, ville man med rette kunne sige, at vi havde svigtet vores forpligtelser, hvis vi tillod, at regeringen tog til Bruxelles og deltog i uformelle møder, der reelt er beslutningsdygtige; det er jo det, der er problemet.

Og derfor skal man ikke komme og sige til os, at det er os, der gør noget forkert, fordi vi gerne vil have papirerne i orden og have grundlaget i orden. Næh, fru Elisabeth Arnold skulle snarere drage den konklusion, at vi skal have standset denne praksis med, at man aftaler reelle ting på uformelle møder og så holder et formelt møde bagefter, hvor man sætter gummitemplet på det, man allerede har aftalt i forvejen. Hvis der er et problem her, er problemet, at man holder uformelle ministermøder, som man giver udseende af ikke betyder noget, og hvor man derfor ikke behøver noget mandat, men hvor man alligevel beslutter de reelle ting.

Så skal jeg slutte med en bemærkning til de borgerlige ordførere: Jeg er ked af, at man reagerer så polemisk, for jeg synes, at Venstre, De Konservative og Enhedslisten i virkeligheden kunne have en god og saglig diskussion, hvis man ønskede det fra V's og K's side. Jeg vil gerne indbyde til, at vi også uden for dette hus kan få en saglig diskussion om, hvilken binding Danmark skal have til euroen. Det er da et væsentligt spørgsmål, og det er det spørgsmål, den diskussion, Enhedslisten rejser her. Så i stedet for at komme med bemærkninger om nærmest landsskadelig virksomhed, og jeg ved ikke hvad, skulle Venstre og De Konservative tage handsken op og gå ud og diskutere indholdet i det projekt med unionsmodstanderne. Det er blot en opfordring til at droppe polemikken og komme tilbage til en saglig diskussion.

Den allersidste bemærkning skal være om artikel 235. Vi må konstatere, at ministeren har fået mandat til at bruge gummiparagraffen inden for dette område, der er så præcist beskrevet i Traktaten, som det overhovedet kan lade sig gøre, og hvor en anvendelse af artikel 235 derfor må være uden noget som helst juridisk grundlag. Det har andre også bemærket, og det er jeg glad for.

Spørgsmålet om brugen af artikel 235 vil blive afgjort i forbindelse med den retssag, der kører lige nu; men sagens udfald har man ikke ønsket

at afvente i denne sammenhæng. Man bruger rask væk gummiparagraffen, artikel 235, og man gør det uden betænkeligheder vedrørende de grundlovsmæssige konsekvenser. Det kan et mindretal i Folketinget ikke stoppe, men vi kan jo sætte vores lid til, at domstolene vil gribe ind og erklære det for grundlovsstridigt, sådan som jeg vitterlig mener det er. Men vi må bare konstatere, at et flertal i Folketinget står bag den beslutning, og efter vores opfattelse er dette flertal ude i noget grundlovsstridigt.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Det er med ret stor beklagelse, jeg hører på hr. Keld Albrechtsen, som jeg synes i den grad vildleder offentligheden med sit indlæg. Et valutaarrangement er et arrangement, som aftales mellem regeringerne. Det skete, da EMS-aftalen blev lavet i slutningen af 1970'erne, og der er lagt op til, at det skal ske i det system, der skal afløse EMS'en, og som bliver af principielt samme karakter og i folkelig tale kaldes ERM 2 - undskyld det ufolkelige udtryk.

Modellen for et sådant arrangement vil formentlig blive aftalt mellem regeringscheferne i juni 1997. Det har Europaudvalget kunnet følge med i fra møde til møde, når jeg har været til stede. Det er frivilligt, om man vil deltage i det system, når det engang skal sættes i værk, også for Danmark, og det skal formentlig forhandles i efteråret 1998. Vi kender ikke engang de instrumenter, som handler om rente, interventionsforpligtelser osv., men det er fuldstændig det samme som EMS'en, og hvis Danmark på et tidspunkt ikke vil være med, kan vi gå ud af det. Vi er ikke bundet.

Hr. Keld Albrechtsen beskriver forløbet, som om vi er bundet for tid og evighed. Men der er ikke tale om, at vi fastlåser den danske valuta i forhold til euroen, for så var det jo en omgåelse af folkeafstemningen, og det er der ikke tale om. Der er tale om et frivilligt arrangement, som vi kan gå ind i eller lade være med at gå ind i, og regeringen har jo ikke sagt, at vi går ind i det for enhver pris eller på hvilke som helst betingelser. Jeg har netop gentagne gange understreget, at vi er nødt til at afvente og først tage stilling, når vi har set, hvad det er for et system, hvilke betingelser der er, osv. Men det er da klart, at mine bestræbelser går ud på at leve op til det nationale kompromis, som taler om, at vi fortsat skal have et fast valutasamarbejde. Det vil jeg sandelig ikke afskære mig fra.

Så skal jeg lige gøre opmærksom på, at det er muligt, at nogle har læst beslutningsforslaget forkert, fordi der står, at regeringen skal holde sig til de forpligtelser, som foreligger ifølge anden fase. Jeg vil lige gøre opmærksom på, at i Edinburgh-Afgørelsen står der om Danmarks status, at når vi har sagt nej, skal vi sidestilles med dispensationslandene. Det er det udtryk, der står i Traktaten, og det betyder, at vi er et ikkedeltagende land. Men der er jo ikke nogen anden fase, når tredje fase starter. Så er der et regelsæt, et system bygget op mellem deltagende lande og ikkedeltagende lande, og her er der beskrevet, hvad det er for nogle ting, vi ikke er med i i den sammenhæng. Så det ligger altså helt klart - og det er det, jeg har understreget gang på gang, også i mit første indlæg i dag - at vi selvfølgelig ikke vil acceptere noget som helst, der går ud over Traktatens rammer og bestemmelser.

Til allersidst vil jeg sige, at jeg ikke bryder mig om og vil tage afstand fra, at på trods af de bestræbelser, jeg gør mig for at have så megen åbenhed om det hele, som det overhovedet kan lade sig gøre, står hr. Keld Albrechtsen her og siger, at jeg snyder og deltager i forhandlinger og laver aftaler på uformelle møder. Jeg vil gerne tage klart afstand fra det, og jeg synes simpelt hen ikke, det er rimeligt at insinuere den slags ting i denne sag.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg kan mærke, at Enhedslistens argumenter trods alt har gjort indtryk på økonomiministeren. Hun svarede måske lidt følelsesladet her til sidst, men jeg kan mærke, at de har gjort indtryk, og jeg er glad for den tilkendegivelse, som er kommet om, at en eventuel aftale bliver frivillig og kun bliver indgået på et grundlag, som er gennemskueligt, og som vi til den tid, hvor det foreligger, kender til. Det er så det, vi må til at analysere.

Jeg er ydermere glad for tilkendegivelsen om, at en sådan aftale vil være af en sådan art, at Danmark til hver en tid kan udtræde af den. Jeg vil nu godt se, hvor realistisk den antagelse er, men det er noget af det, vi må bore i.

Så vil jeg også godt sige, at jeg har ikke sagt, at ministeren snyder. Jeg har sagt, at man holder et uformelt ministermøde, hvor man i realiteten aftaler grundlaget for rammen om en valutaaftale, men ikke træffer den formelle beslutning. Det gør man først på senere møder, hvor sagen

selvfølgelig optages på den officielle dagsorden. Men ministeren orienterede om det, og der var ikke et flertal i udvalget, som støttede Enhedslistens krav om, at der skulle være et mandatgrundlag; der var et flertal i udvalget, som bakkede ministerens måde at forhandle på op. Det synes jeg var forkert, men det gjorde man altså.

Så jeg har altså ikke sagt, at ministeren snyder. Jeg har bare sagt, at den fremgangsmåde, som blev valgt, efter min opfattelse ikke var tilfredsstillende. Så jeg håber i hvert fald, vi på det punkt kan slutte debatten uden at være uenige.

Men som sagt: Jeg takker for, at de argumenter, der er fremlagt, trods alt begynder at gøre indtryk, og jeg håber, at partierne vil fortsætte diskussionen i en lidt mere saglig tone, end de indledte debatten her med.

Økonomiministeren (Marianne Jelved):

Jeg har tid hele dagen, hvis hr. Keld Albrechtsen ønsker denne pingpong.

Det er jo ikke første gang, jeg har sagt, det er frivilligt at indgå den type aftaler. Det er sagt hundrede tusind gange, og det ligger i kortene. Man kan ikke lave et valutaarrangement, som ikke er frivilligt; det er simpelt hen en insinuation, som vildleder befolkningen.

Til allersidst skal jeg sige, at når jeg bad om et møde i Europaudvalget forud for det uformelle økofinrådsmøde, skyldtes det, at dagsordenspunktet på det uformelle møde – det kunne være rart, hvis hr. Keld Albrechtsen ville høre efter, hvad jeg siger, eftersom det er hr. Keld Albrechtsens indlæg, jeg svarer på, men hvis jeg skal tro på den ihærdighed, der bliver udvist fra hr. Keld Albrechtsens side, vil jeg godt vente lidt, indtil der er klar bane til at høre efter – altså når jeg gik i Europaudvalget før det uformelle økofinrådsmøde, var det, fordi det tema er så ømfindtligt, og fordi der er så mange muligheder for misforståelser og alt muligt andet. Jeg overservicerede Europaudvalget, for der foregår ikke den type forhandlinger, som hr. Keld Albrechtsen pådutter mig. Der er en løbende drøftelse af en lang række meget indviklede, komplekse og besværlige ting, og der er ikke engang et færdigt koncept på området endnu.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Hele debatten startede sådan set med, at hr. Keld Albrechtsen ligesom antydede, at der var nogle, der fiflede. Jeg synes, debatten mere end noget andet har afklaret, hvem det er, der forsø-

ger at fifle, og det er ikke økonomiministeren og heller ikke de partier, som har givet økonomiministeren mandat, efter at hun har fremlagt tingene i alle detaljer i fuldstændig åbenhed. Jeg kan faktisk ikke komme i tanke om en minister, der kommer til Europaudvalget og lægger kortene så grundigt på bordet som netop økonomiministeren.

Jeg mener heller ikke, at økonomiministeren har sagt noget under denne debat, som ikke allerede er velbekendt for ethvert medlem af Europaudvalget. Og da hr. Keld Albrechtsen jo er et af de flittige medlemmer af Europaudvalget, så er det igen et forsøg på fifleri, når hr. Keld Albrechtsen efter økonomiministerens andet indlæg forsøger at fremstille det, som om økonomiministeren nu begynder at lade sig påvirke af nogle argumenter fra Enhedslisten. Det, der har været sagt af økonomiministeren under denne debat, er det, vi diskuterer i Folketingets Europaudvalg efter at have fået en fuldstændig åben og meget grundigt forelæggelse af problemstillingerne fra økonomiministeren.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil bare sige til hr. Stavad, at hvis det kan genere nogen, og hvis man er så følsom i regeringspartierne, når jeg kommer til at sige, at jeg kan mærke, at nogle af de argumenter, jeg har brugt, gør indtryk, kan hr. Stavad og ministeren komme med deres tilkendegivelser, uden at jeg på nogen måde skal antyde, at jeg har været med til at påvirke dem i en positiv retning. Hvis det er et problem, skal jeg forsøge at undlade at gøre det fremover, for jeg vil hellere have tilkendegivelserne. Jeg skal forsøge at være meget følsom i den slags sager, således at det, jeg kaldte det socialdemokratiske prestigeproblem, der åbenbart er et lidt kraftigt problem, kan håndteres.

Blot til præcision af den fremgangsmåde, der har været i udvalget, vil jeg sige, at jeg ikke mener, ministeren har forsømt at orientere udvalget, men at jeg mener, fremgangsmåden var forkert. Der burde have været givet et mandat, det blev vi så ikke enige om, og denne debat burde have været her i Folketinget, inden mandaterne blev givet.

Så vidt står jeg fast på mine synspunkter, men jeg har noteret mig, at hr. Stavad og ministeren har en anden opfattelse af det spørgsmål.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Europaudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 86: Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. (ATP-kompensation til udenlandske arbejdsgivere samt indsættelse af en offentligt udpeget repræsentant i ATP's bestyrelse).

Af arbejdsministeren (Jytte Andersen).
(Fremsat 27/11 96).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Poul Erik Dyrland (S):

Jeg kan allerede nu afsløre, at den socialdemokratiske gruppe kan støtte dette lovforslag. Vi anser det for både vigtigt og rigtigt, at der er åbenhed og offentlighed om, hvad der foregår i ATP's repræsentantskab og bestyrelse, og derfor støtter vi, at arbejdsministeren udpeger en repræsentant til disse organer.

I den anledning er det værd at påpege, at der ikke er noget usædvanligt i en sådan bestemmelse. Som det fremgår af lovforslagets bemærkninger, sidder der offentligt udpegede repræsentanter i bestyrelsen for Lønmodtagerens Dyrtdsfond, og i øvrigt svarer forslaget til bestemmelserne i bank- og sparekasseloven, lov om forsikringsvirksomhed og realkreditloven.

Ud fra den betragtning, at det er uklogt at være på kant med EU-retten, kan vi også støtte den anden del af lovforslaget. Den usikkerhed, der måske er om den ikkeudbetalte ATP-kompensation til ikkemomsregistrerede udenlandske virksomheder, skal selvfølgelig bortelemneres. Når det nu foreslås, at de ca. 200 virk-

somheder, det drejer sig om, kan få udbetalt ATP-kompensation, er forholdet til EU-retten efter vores opfattelse på plads.

Vi er også enige i, at der ikke skal kunne sættes spørgsmålstegn ved, om der skulle have været udbetalt kompensation fra 1988 og til dato, og derfor støtter vi også den del af lovforslaget, der betyder, at ATP-kompensation udbetales med tilbagevirkende kraft.

Lars Løkke Rasmussen (V):

Jeg skal blot ganske kort meddele, at Venstre kan støtte den del af lovforslaget, der går ud på at ændre kompensationsreglerne.

For så vidt angår den anden del om udpegning af en offentlig repræsentant, må jeg sige, at hvis det er det, der skal være resultatet af den betænkning fra Økonomiministeriet om demokrati og åbenhed om pensionsinstitutters investeringsbeslutninger, som vi havde en stor debat om her i Folketingssalen for nogle måneder siden, er det ikke tilfredsstillende for Venstre.

Jeg skal ikke forlænge debatten her i dag også under indtryk af den lange dagsorden, men Venstres synspunkter er velkendte. Vi afviser ikke ubetinget, at det kan være fornuftigt at indsætte en offentlig repræsentant, men dette er i hvert fald slet ikke godt nok for os i Venstre. Vi har nogle helt andre holdninger til, hvordan man skal sikre demokrati og åbenhed om pensionsmidlerne, bl.a. kunne målet nås, hvis man gav en bedre mulighed for, at folk friere kunne flytte deres pensionsopsparing.

Bendt Bendtsen (KF):

Lovforslagets første del om en ændring af reglerne for ATP-kompensation til udenlandske arbejdsgivere er vi positive over for. Arbejdsministeriet har, som man skriver, været noget usikker på, om det gældende regelsæt for udenlandske virksomheder nu også var foreneligt med EU-retten.

I Det Konservative Folkeparti er vi enige i, at dette forhold bliver bragt på plads, og vi er da også enige i, at det virker med tilbagevirkende kraft fra 1988. Så vi er enige i denne del af lovforslaget.

Med hensyn til lovforslagets anden del om indsættelse af en offentligt udpeget repræsentant i ATP's bestyrelse, er vi lidt mere skeptiske. Det er selve trafikken med, at det offentlige skal fortsætte med at indsætte repræsentanter i finansielle bestyrelser. I dag er det arbejdstagerne og arbejdsgiverne, som forvalter formuerne, og det har vi det egentlig helt godt med.